

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Országos döntő

2012. március 23-24.

4. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyne Bacskai Eszter szaktanácsadó

Lenczné Vrbovszki Judit szaktanácsadó

Unti Judit tanár

Lektorálta:

Tóth Katalin lektor

A verseny fővédnöke:

Dr. Simonosics Péter nyelvész, docens

Tollbamondás

4. osztály

Lotz János fia, Charles Peter Lotz, 2011 tavaszán üzleti ügyben Magyarországra érkezett, így a verseny országos döntőjén személyesen is részt tudott venni. Meghatódva állt a bonyhádi gimnázium emeletén az édesapja tiszteletére elhelyezett emléktáblánál, ahol az országos döntő versenyzői kis megemlékezés keretében nemzetiszín szalagot helyeztek el. Az ünnepség végén a tanárok és a diákok közösen elénekelték az Elindultam szép hazámból kezdetű népdalt, ezzel utalva Lotz János külföldön eltöltött éveire.

Az ünnepélyes díjkiosztón Charles Peter adta át az okleveleket és a jutalomkönyveket. Minden versenyzővel kezet fogott és lefényképezkedett. Az országos verseny valamennyi résztvevője örült annak, hogy személyesen megismerhette a világhírű nyelvészprofesszor fiát.

Útmutató a tollbamondáshoz

Írjuk fel a táblára: Charles Peter Lotz (kiejtése: Csársz Pítör Lotz)

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le! A végén újra olvassuk el az egész szöveget!

Minden hiba 1 pontot von le a 20 pontos pontszámból.

A vesszők helyét mondjuk meg!

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden gyerek végez.

Csak a figyelmes olvasás után válaszolj a kérdésekre!
Interjúrészlet Lotz Jánosról

– Milyen bonyhádi vonatkozásokat emelne ki Lotz János életútjából? Miért?

– Az evangélikus gimnázium szellemét és tanárait, név szerint elsősorban Hajas Bélát, az Eötvös Collegium neveltjét, Gombocz Zoltán egyetemi társát, Lotz Jánosnak 8 éven át magyar- és latintanárát. De nagyon fontosnak, és a jövőre nézve példamutatónak tartom a gimnáziumot körülvevő diákpárti és bizalmat árasztó légkört, amely az evangélikus egyház mellett a nagylelkű adományozóknak volt köszönhető, akik a szegény családokból jövő és támogatásra érdemes diákokat (ilyen volt Lotz János is) rendszeresen segítették.

– Milyen személyes benyomásai, emlékei vannak Lotz Jánosról? Milyenek voltak baráti és emberi kapcsolatai?

– Kétszer volt vele személyes találkozásom, mindkettő 1972-ben, akkor éppen Budapesten tartózkodott. Találkozásunkat levélváltás előzte meg, szép kéziratos válaszlevelét ma is őrzöm. Az akkor 59 éves Lotz professzor barátságosan fogadott az intézet igazgatói irodájában. Kifogástalan eleganciáját (fekete cipő, sötétszürke, angol úri divat szerinti öltöny, vakítóan fehér ing és hozzáillő, szolid és pontosan a legfelső inggombra húzott

nyakkendő) laza tartása lágyította mégis emberivé, arányos alakja, gondosan nyírt, enyhén hullámos, ősze csavarodó haja, bajusza alatti mosolya, élénk tekintete bizalmat gerjesztett bennem. Fejedelmi alakjából méltóság, erő, nyugalom és derű sugárzott. Rövid, de számomra emlékezetes beszélgetést folytatott velem. Csodálatba ejtett mindenre kiterjedő figyelme és vesébe látó pillantása. Ugyanennek az évnek késő nyarán hallgathattam előadását Szegeden. Lenyűgözött előadásának gondolati nagyvonalúsága. Harmadik „találkozásom” vele 1974 nyarán, már egy évvel a halála után történt, amikor hozzá hasonlóan zseniális tanítványa, Robert Austerlitz vendégeként New Yorkban jártam. Austerlitz, aki Lotz utóda volt a New York-i Columbia Egyetemen, elvitt azokra a helyekre, ahol mentora korábban működött, ill. megfordult. Így voltam az egyetemen Lotz egykori szobájában, amelyben akkor már Austerlitz tartotta székhelyét, s amelyet Sötér István oly érzékletesen ír le *Piros pünkösöd* c. novellájában.

(Részlet a dr. Simoncsics Péterrel készült interjúból. Forrás: www.lotzjanos.eoldal.hu)

Feladatok

1. Ki milyen kapcsolatban van a másikkal? A szövegben szereplő kifejezéssel válaszolj!

4/

- a) Lotz János Austerlitzcel: _____
- b) Gombocz Hajas Bélával: _____
- c) Hajas Béla Lotzcal: _____
- d) Simoncsics Péter Austerlitzcel: _____

2. Válaszolj az idézetekkel kapcsolatban feltett kérdésre!

4/

a) „Találkozásunkat levélváltás előzte meg...”

Ki írt először kinek? _____

b) „1974 nyarán, már egy évvel a halála után történt...”

Hány éves korában halt meg Lotz János? _____

c) „az egyetemen az egykori szobájában [...], amelyet Sőtér István oly érzékletesen ír le Piros pünkösöd c. novellájában”

Ki járhatott előbb ebben a szobában: Sőtér vagy Simoncsics? _____

d) „Lotz Jánosnak 8 éven át”

Mettől meddig terjedt ez az időszak? _____

**3. Lotz Jánost egyéniségét hosszan méltatja az interjúalany.
Add meg az alábbi melléknevek ellentétes jelentésű párját!**

5/

bizalomgerjesztő ↔ _____

szolid ↔ _____

hullámos ↔ _____

kifogástalan ↔ _____

nagyvonalú ↔ _____

4. Képzeld el, hogy a szövegben szereplő interjúalanyt levélben hívjátok meg az iskolátokba! Egészítsd ki a levél hiányzó részeit a megfelelő kifejezésekkel!

7/

Kedves _____!

Régóta tervezzük már, hogy megemlékeziünk híres _____-ről/-ről az egyik iskolai rendezvényünkön.

Kérjük, jöjjön el _____, és meséljen nekünk a magyar tudomány jeles _____-ről/-ről.

Terveink szerint ebben a _____ kerülne sor a programra. Várjuk _____.

Köszönettel:

(a neved)
_____, 2012. március 23.

Összesen 20 pont

Elért pontszám: _____

HELYESÍRÁS

1. A Négyszögletű Kerek Erdő lakói helyesírási versenyt rendeztek. Mikkamakka nyerte a versenyt, neki csak 1 hibája volt. A II. helyezett Vacskamati lett, neki 3 hibája volt. A III. helyen ketten végeztek – Dömdödöm és Bruckner Szigfrid – 4-4 helytelenül írt szóval. Húzd alá a feladatlapjukon a hibásan írt szavakat! 12/

Mikkamakka	Vacskamati	Dömdödöm	Bruckner Szigfrid
kátyú	furcsáll	hol-ott	halgat
gyalú	fájlall	band-zsa	jobbra
odú	szégyell	rend-ü-let-le-nül	otthon
tanú	szökdell	pénz-ért	arcal
ború	szárnyall	tá-vi-rat	partalan
borjú	rosszall	há-zig	viszhang

2. A Csendes-óceánon hajózó matrózok palackba rejtett üzenetet találtak. Mivel a papír átázott, egyes betűk nem látszódnak. Egészítsd ki az üzenetet a hiányzó magán- és mássalhangzókkal úgy, hogy értelmes szöveget kapj! 14/

Seg__tség! Elsü__edt a hajónk! Al__g tu__tunk partra __szni. Már h__sz napja vagyunk ezen a szigeten. A be__szülöttek k__váncsian á__tak körül be__ünket. Kóku__al és dato__ával k__nálnagattak minket. Ment__enek meg!

3. Pótold a hiányzó j vagy ly betűt a következő madárnevekben! 10/

karva__, für__, ö__v, fa__d, sza__kó, só__om, sirá__, harká__, papagá__, hé__a

4. a) A következő szövegbe, amely egy képzeletbeli újságban jelent meg, sajnos több helyesírási hiba is került. Húzd alá a hibásan írt szavakat, majd írd följük a helyes megoldást! 10/

Szeretne gyönyörű helyekre eljutni? Akor figyejjen! Tölcse ki hibátlanul az alábbi totót, külgye be címünkre, és máris az öné lehet a földij, egy felejthetetlen utazás Madagaszkarra! De a II. és III. helyezetteknek sem kell busulniuk: ők franciaországba utazhatnak. Ne hagyja ki ajánlatunkat!

b) Szeretnél sok pontot szerezni? Akkor oldd meg az újságban közölt totót! 1-est írnj, ha az első szót írtuk helyesen, 2-est, ha a másodikat, és X-et, ha mind a két szó hibátlan! **14/**

1.	mellet	mellett	
2.	kijjebb	kiljebb	
3.	terit	nyit	
4.	be néz	benéz	
5.	kétezer-tizenegy	kétezertizenegy	
6.	foglyuk	fogjuk	
7.	Bonyhádi	bonyhádi	
8.	higyjen	higgyen	
9.	szept. 2-án	szept. 2.-án	
10.	meg akarom enni	megakarom enni	
11.	János hegy	János-hegy	
12.	must-ár	mus-tár	
13.	kultúra	kulturális	
13+1	Tolna Megye	Tolna megye	

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____ pont